

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 30824082-610-242932

Konu : Yazılı Soru Önergeleri

7/35105 GK 20
7/34855 GK 26
7/34856 GK 26
7/34639 GK 20
7/35497
7/35106 GK 28
7/35108 GK 28
7/32488 GK 11
7/31066 GK 187
7/34647 GK 20
7/34737 GK 24
7/34738 GK 24

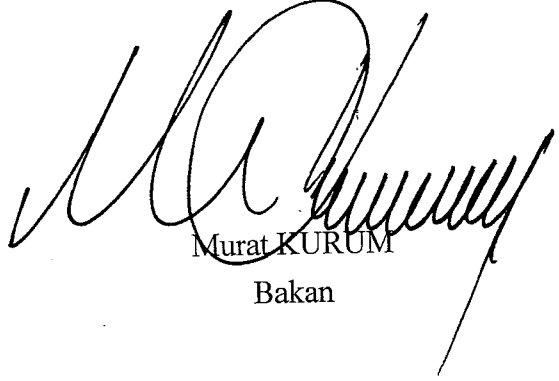
16 Kasım 2020

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ekli listede TBMM esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergelerine ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

7/30809 GK-26
7/30852 GK-26
7/35275 GK-28
7/33798 GK-12
7/30604 GK-18
7/34739 GK-24
7/34908 GK-26
7/33593 GK-12
7/34402 GK-18
7/30530 GK-19
7/34531 GK-19
7/34532 GK-19

Murat KURUM
Bakan

Ek:

Liste (5 Adet, 5 Sayfa)

Cevap Yazısı (24 Adet, 48 Sayfa)

**İZMİR MİLLETVEKİLİ
SAYIN MURAT BAKAN'IN
TBMM 7/34739 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR
SORULARI VE CEVAPLARI**

SORULAR:

İzmir-Menderes İlçesi Efemçukuru Mahallesi'nde 2011 yılında Kanadalı Eldorado Gold'un Türkiye uzantısı Tüprag firması tarafından işletmeye açılmıştır. Su fakiri olan İzmir'de içme suyu ihtiyacının yüzde 40'ını sağlayan Tahtalı Barajı'nı tehdit etmesinin yanı sıra yaklaşık 300 bin kişinin içme suyu ihtiyacını karşılayacak olan Çamlı Barajı'nın yapımına madenin hemen yanında olduğu gerekçesiyle izin verilmezken kapasite artışı projesine ise Bakanlığınız tarafından 'ÇED olumlu' karar verilmiştir.

İZSU Genel Müdürlüğü'nün Efemçukuru Altın Madeni Kapasite Artışı projesine karşı hukuki zeminde yürüttüğü çevre mücadelesine İzmirli avukatlar ve bölgede yaşayan yurttaşlardan oluşan 'Efemçukuru için El Ele Hareketi' sivil inisiyatifi de dahil olmuştur. Efemçukuru köyü sınırları ve Çamlı Barajı Uzun Mesafeli Koruma Alanı içindeki projesine yönelik verilen "ÇED olumlu" kararının iptali için Çevre ve Şehircilik Bakanlığı aleyhine açılan davada ise geçtiğimiz Haziran ayında yeni bir aşamaya geçilmiştir. Madenin kapasite artışına ilişkin "ÇED olumlu" kararının hukuka uygunluğu yönünden mahkemenin gerekli incelemeyi yapmadığını belirten Danıştay 6. Dairesi, İZSU'nun temyiz talebini haklı bulmuştur. Madenin çevreye vereceği olası zararlara ilişkin yeniden bilirkişi incelemesi yaptırılmasına karar vermiştir. Bu karar yönelik keşif ise 16 Ekim 2020 tarihinde yapılacaktır.

Bölgenin kayaç yapısı ve işletmedeki zenginleştirme işlemi nedeniyle maden işletmesinin ağır metal kirliliği yarattığını, bu nedenle bölgenin yeraltı ve yerüstü su kaynaklarının kirlendiğini, yörenin bitki ve orman örtüsünün zarar gördüğünü; madenin yarattığı kirliliğin 2015 yılında Dokuz Eylül Üniversitesi'ndeki bilim insanlarının bilirkişi olarak bölgede yaptıkları çalışmalar sonrasında hazırladıkları raporla da kanıtlanmıştır. Hatta bu rapor sayesinde İzmir 1. İdare Mahkemesi tarafından firmanın istediği kapasite artırımı talebi reddedilmiştir. Aradan geçen bu 5 yıl boyunca maden çalışmasına devam ederken su havzasındaki kirlilik de dönüşü olmayan çevre sorunlarını arttırmıştır. Çünkü tespit edilen kirlenme, bölgenin çevre sağlığını geri dönüşü olmayacak derecede bozacak ağır metal kirlenmesidir.

Hal böyleyken ve projenin açık bir şekilde doğaya ve çevreye zarar vereceği ortadayken; bölgede yaşayanlar projeye karşı hukuki mücadelesini sürdürürken verilen ÇED olumlu kararını anlamak mümkün değildir.

Bu bağlamda;

- 1- Aynı firma tarafından 2015 yılında kapasite artırımına gidilmiş ve Bakanlığınız tarafından yine ÇED olumlu kararı verilmiştir. Süreç mahkemeye taşınmış ve

**T.C. ÇEVRE VE
ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI**

madenin yarattığı kirlilik 2015 yılında Dokuz Eylül Üniversitesi'ndeki bilim insanlarının birlikteliği olarak bölgede yaptıkları çalışmalar sonrasında hazırladıkları raporla da kanıtlanmıştır. Hatta bu rapor sayesinde İzmir 1. İdare Mahkemesi tarafından firmanın istediği kapasite artırımı talebi reddedilmiştir. Bölgede yaşayanların kapasite artırımına yönelik itirazları ortadayken Bakanlığınız tarafından ÇED olumlu karar hangi gerekçeyle verilmiştir? Bakanlık olarak bölgede yaşayan vatandaşların itirazlarını dikkate aldınız mı? Bu konudaki çalışmalarınız nelerdir?

- 2- Kapasite artırımının gerçekleşmesi halinde Efemçukuru'ndaki su kaynaklarının ağır metal kirlenmesine maruz kalma olasılığına karşı Bakanlığınız tarafından hangi önlemler alınmıştır?
- 3- Efemçukuru su kaynaklarının ağır metal kirlenmesine maruz kalması halinde İzmir'in temiz içme suyunu nereden ve nasıl temin edeceği noktasında Bakanlığınız tarafından nasıl bir eylem planı hazırlanmıştır? Bu plana göre atılacak adımlar nelerdir?
- 4- Söz konusu madenin bölgede tarımın, toprağın, suyun ve havanın kirliliğine etkisinin ve bölge insanının sağlığının bundan nasıl etkileneceğine yönelik; geçmişte benzer projelerin sonuçları da göz önünde bulundurularak Bakanlığınız tarafından hazırlanan raporda bir değerlendirmede bulunulmuş mudur?

CEVAPLAR:

İzmir İli, Menderes İlçesi, Efemçukuru Köyü sınırları içerisinde Tüprağ Metal Madencilik San. ve Tic. Ltd. Şti. tarafından yapılması planlanan “Efemçukuru Altın Madeni Kapasite Artışı Projesi”ne 31.12.2012 tarihinde Bakanlığımızca “ÇED Olumlu” kararı verilmiştir. Söz konusu karar İzmir 1. İdare Mahkemesi tarafından iptal edilmiştir. 29.07.2015 tarihinde, Bakanlığımızın 2009/7 Genelgesi kapsamında, ÇED Olumlu kararının iptal edilme gerekçeleri doğrultusunda hazırlanan ÇED Raporu sunulmuş ve 20.08.2015 tarihinde İDK Toplantısı yapılmıştır. Projenin ÇED sürecinde; ilgili kurum/kuruluşlar ve Bakanlık temsilcilerimizden oluşan kapsamlı bir İnceleme-Değerlendirme Komisyonu marifetiyle projenin yeri, türü ve etki alanı dikkate alınarak çevresel etkileri ve bu etkilere karşı alınacak önlemler incelenip değerlendirilmiş ve Karara esas Nihai ÇED Raporunda taahhüt altına alınmıştır. Ayrıca, ÇED süreci içerisinde tüm itirazlar değerlendirilmiş olup komisyon üyelerinin doğrultusunda, 17.11.2015 tarihinde “ÇED Olumlu” kararı verilmiştir. Bakanlığımızın 2009/7 Genelgesi kapsamında verilen 17.11.2015 tarihli “ÇED Olumlu” kararı geçerliğini korumakta olup söz konusu kararın iptali talebiyle Danıştay 6. Dairesinde Bakanlığımız aleyhine açılan dava süreci devam etmektedir.

Söz konusu projenin ÇED sürecinde; ilgili kurum/kuruluşlar ve Bakanlık temsilcilerimizden oluşan kapsamlı bir İnceleme-Değerlendirme Komisyonu marifetiyle projenin yeri, türü ve etki alanı dikkate alınarak çevresel etkileri ve bu etkilere karşı alınacak önlemler incelenip değerlendirilmiş ve Karara esas Nihai ÇED Raporunda taahhüt altına alınmıştır. Su kalitesinin etkilenip etkilenmeyeceği konusunda Nihai ÇED Raporunda çok detaylı değerlendirmeler mevcuttur. ÇED sürecinde, davacı taraf olan İZSU Genel Müdürlüğü ve Menderes Belediyesi'nin de bulunduğu Mülga İzmir İl Özel İdaresi'nin Oluru ile oluşturulan Efemçukuru Altın Madeni'nin düzenli olarak denetlenmesini yapan “Efemçukuru Altın Madeni İzleme-Denetleme Komisyonun” da görüş alınmış ve komisyon üyeleri tarafından gerekli değerlendirmeler yapılmıştır. Yapılan bu etki-değerlendirme çalışmaları sonucunda madencilik faaliyetlerinin su kalitesine olumsuz etki yaratmayacağı gösterilmiş, su kalitesinin sürekli izleneceği taahhüt edilmiştir.

Bununla birlikte; Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatında görevli denetim personelleri tarafından 2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu Kanun'a istinaden yayımlanan yönetmelikler kapsamında, ani, birleşik ve şikâyet üzerine denetimler yapılmaktadır. Yapılan denetimlerde, Çevre Mevzuatı'nda belirtilen usul ve esaslara aykırı faaliyet gösterdiği tespit edilen işletmelere idari para cezası uygulanmakta ve/veya faaliyeti durdurulmaktadır.